

K B A K O W
Dl. 84.4 mm 12.
Biblioteka Jagiell.

»ISKRA«

ROK XXVIII

Środa 21 kwietnia 1937 r.

Nr. 109

Adres Redakcji i Administracji: Somowice,
Piłsudskiego 1 i Telef.: Red. 61064, Adm. 61073

P.K.O. 302.712

Opłata pocztowa
zawieszonaPrenumerata miesięczna z obciążeniem do
domu i przesyłką pocztową

2.50

ś. † p.

EDMUND TELAKOWSKI

INŻYNIER TECHNOLOG

Zmarł w Warszawie dnia 19 kwietnia

Uroczystości pogrzebowe odbędą się w Warszawie z domu żałoby przy ul. Nowowiejskiej 21 w dniu 26 bm. w godzinach rannych.

O czym zawiadamiają postrągnięci w bezgranicznym smutku

ŻONA, CÓRKA, ZIEĆ i RODZINA

Hiszpania państwem totalnym
Program gen. Franco

SALAMANCA, 20.4. Rozgłoszona nadawca wczoraj wieczorem do piosły dekret, podpisany przez gen. Franco, w którym szef państwa zaznacza, iż nadeszła chwila, kiedy wszystkie partie hiszpańskie powinny zjednoczyć się w ścisłą dyscyplinę, aby umożliwić skrzyskalizowanie się nowego państwa totalnego. Dekret przypomina entuzjazm „falangi” oddziałów „Requetes”, aby stawie szło nieprzyjacieli od pierwszej chwili, lecz dla pracy na przyszłość niezbędna jest unifikacja wszystkich stronnictw politycznych.

Dekret, który ma liczbę 255, składa się z trzech artykułów: art. 1 przewiduje, że „falangi” hiszpańskie i „Requetes” są swymi urzędami i obecnymi elementami zjednoczenia zostają pod rozkazami jednego kierownika w grupie politycznej o charakterze narodowym p. n. „Falange Española Tradicionalista de la Jona” (Jona oznacza narodowo - socjalistyczną młodzież robotniczą). Organi sączą ta będzie pośrednikiem pomiędzy społeczeństwem a państwem. Posiadając w chwili ogłoszenia dekretu legitymację „falangi” hiszpańskiej oraz odziedziczone tradycjonalistów, należą z urzędu do nowego ugrupowania. Wszystkie kluby stronnictwa politycznego zostają rozwiązane.

Art. 2 postanawia, że nowa organizacja polityczna znajdować się będzie pod kierownictwem szefa państwa, sekretariatu albo komitetu politycznego o raz rady narodowej. Zadaniem komitetu politycznego jest ustalenie zasad współpracy z rządem. Potemże członków komitetu mianuje szef państwa. Druga zaś połowa wybiera radę narodową. Rada narodowa, zajmować się będzie wielkimi zagadnieniami narodowymi, które przekazuje tej szef państwa w warunkach, jakie ustaliło z ołtawą później.

Art. 3 głosi, że milioje „falangi” i „Requetes” tworzą jedną milioję narodową, zachowując jednak swe emblematy i odznaki zewnętrzne. Wszystkie te milioje będą również włączone do milioji narodowej, która stanowić będzie czynnik pomocniczy armii.

PARYŻ, 20.4. Wedle doniesień z Włoch, wojska rządowe, które na froncie Guadalupe podjęły gwałtowną

ożywienie, posuwały się w ciągu poniedziałku o 8 km. naprzód, zdobywając Robledo de Chavola, oraz ważne rozwidlenie kolejowe pod Escorial. Przeciwnicy

szło 500 zwłok poległych powstańców pochowano, podczas gdy wielka ilość poległych znajdowała się jeszcze na placu walki.

1769

ś. † p.

Z SZWARCÓW ZOFIA REJNGARDT

po długich i ciężkich cierpieniach, opierała się Sakramentami, zasnęła w Bogu w Bieleku, w dniu 20 kwietnia 1937 r. przeżywszy lat 48.

Ekspozycja Drogią nam Zwłok do Kościoła parafialnego w Somowcu i na cmentarzu miejscowym nastąpi w dniu 22 kwietnia b.r. tj. we czwartek o godz. 5-6 po południu.

Nabędzie: żałobne odprawienie zostanie w dniu 22 bm. o godz. 9-10 rano. Na smutne te obchody zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych, pogrzebeni w głębokim smutku. MAŻ, CÓRKA, SYN, ZIEĆ, WNUCZKA, BRAT, BRATOWA i RODZINA

IGNACY PADEREWSKI
WRACA DO POLSKI

LONDYN, 20.4. — Ignacy Paderewski oświadczył w wywiadzie, udzielonym przedstawicieli dziennika „Observer” że zdecydował się na powrót do Polski.

Wedle dalszych doniesień tegoż dziennika, zamierza Paderewski skomponować w Polsce nową operę, której libretto

będzie miało za temat fakt wyzwolenia Polski z dwuletniej niewoli.

Paderewski nie zamieszka z chwilą swego powrotu w Warszawie, lecz osiedzi się na stałe w swych dobrach w Poznaniu.

Mussolini pośrednikiem
między Rzeszą i Watykanem

WIEN, 20.4. — W rokowańach swych z Mussolinim zwrócił się Goering — jak mówią pogłoski ze źródeł włoskich — do Mussoliniego z prośbą, aby objął rolę pośrednika w konflikcie Niemiec z Watykanem. Z tej też przyczyny otrzymał ambasador niemiecki przy Watykanie w Bergen polecenie złożenia Goeringowi w Rzymie szczegółowego raportu o stanie konfliktu.

Nie ulega kwestii, że zaostrezenie się konfliktu z Watykanem jest dla reżimu niemieckiego w wysokim stopniu niekorzystne, wzmacniając front państw katolickich przeciwko Niemcom.

Nie mniej jednak trudno przypuścić aby dyplomacja watykańska mogła zgodzić się w swych sztywnych postulatach na jakikolwiek ustępstwa.

Przedstawiciele prasy z całej Polski
badają w Zagłębiu problem węglowy

W dniu wczorajszym do Zagłębia zjechał dziennikarzy z różnych stron Polski, aby pośrednio zapoznać się z sytuacją przemysłu węglowego. Przetrzymali ich dziennikarze z Warszawy, Włocławka, Gdyni, Łowosza, Łodzi, Poznania, Katowic, Krakowa.

Powielili dziennikarzy w Izbie przemysłowo - handlowej przez Izby posel-

Sowiński w towarzystwie wiceprezesa dyr. Gademskiego dyr. Przedsiębiorstwa, dr. Likiernika, p. Gensztyńskiego.

Obszerny referat ilustrowany tablicami wygłosił prezes p. Sowiński. Po referacie doszło do dyskusji na zwiedzenie kopalni „Jowita” oraz cementowni.

Po zwiedzeniu kopalni, niesłupli powrót do Izby przemysłowo - handlowej, gdzie odbyła się dyskusja nad referatami prezesa Sowińskiego a dzień później zadawali szereg pytań.

Szczególne sprawozdanie z konferencji prasowej w sprawie sytuacji w przemyśle węglowym podamy jutro, z powodu późno zakończonych konferencji.

Zydi się skarżą...

„Nasz Przegląd” donosi:

W ostatnich dniach przybyło do Warszawy delegację ludności żydowskiej z Katowic, Częstochowy, Trzaskowa, Kłobucka, Krapk, Sokolowa Podlaskiego, Ochotowa itd.

Kto nie chce być uważany za dezertera

Z POŁA WALKI O POLSKIE KATOLIKI, TEN MUSI SPÉLNIĆ OBOWIĄZKI, DO KTÓRYCH JEST POWOLANY. O NASZYCH OBOWIĄZKACH POWIE NAM INŻ. ROŚCISZEWSKI — DZIAŁ W OSTATNIM WYKŁADZIE „TYGODNIA SPOŁECZNEGO” o roli INTELIGENCJI W MORALNEJ PRZEBUDOWIE POLSKI.

JAN DUDWAŁ

WIELOLETNI MAJSTER HUTY BANKOWEJ I OSTATNIO ODDZIAŁU PRZ. 22 HUTY WALCOWNI „HRABIA RENARD”
po długich i ciężkich cierpieniach zmarł dnia 19 kwietnia r.b.

W Zmarłym straszczył zdrowie, sumiennej pracowności i pamięć a nim zachowywał przez długie lata.

DYREKCJA HUTY BANKOWEJ
i Oddziału: Walcowni „Hrabia Renard”.

JAN DUDWAŁ

Wieloletni majster Huty Bankowej i ostatnio oddziału talia Huty Walcowni „Hrabia Renard” po długich i ciężkich cierpieniach, zmarł dn. 19 kwietnia 1957 r.

Szkładając hołd pamięci Kładeń niezapomnianych charakteru i niezapomnianej uczciwości, wyrażamy serdeczne współczucie pozostałej Rodzinie.
Odszł Jego pamięci!

KOLEJNY I WSPÓŁPRACOWNIK
WALCOWNI „HRABIA RENARD”.

„Gigantyczna” afera fałszerska w Rumunii Rząd musiał wycofać z obiegu monety 100 lejowe

BUKARESZT, 20.4. Od szeregu miesięcy działają w Rumunii wielkie, doskonale zorganizowane szlaki fałszerskie, przy których, która zalała cały kraj ogromna ilość fałszywek.

Pod długotrwałych wysiłkach udało się władzom wytopić obecnie centralne fałszery, która znajdowała się w małej wiosce w pobliżu Cluj. Fałszywa moneta była w piwnicach starego młyna. Wejście do niej prowadziło przez wąską ścieżkę, znajdującą się w pobliżu młyna.

Fabryka wyposażona była w nowoczesne maszyny. Zalesionemu obrzeżu, miasteczka i podrobionych pieniędzy. Zawartość srebra w fałszowanych monetach była taka sama, jak i w prawdziwych sztukach, to też trudno było je odróżnić.

Kierownikiem bandy był młody: Mojżesz Freulich, współpracownik jego — prawdziwy wyładował. Pod pozorem akcji na rzecz biednych żydów w Stejmiogrodzie, kolportował fałszywe pieniądze wycofali do rozmaitych miast rumuńskich i tam za fałszywe pieniądze kupowali wielkie transporty żywności „dla biednych” a zakupione artykuły następnie sprzedawali.

Głównym dostawcą srebra dla bandy był 80-letni Natan Orgel. Kupował

GIEŁDA PIENIĘŻNA

W obrotach prywatnych: 3 proc. renta ziem ska (1.000 zł.) 50.00 — 50.00; pożyczki dolarowe (w proc.): 8 proc. poz. z r. 1926 (Dillon) 52.25.

Devizy: Holandia 289.00; Bruksela 99.00; Kopenhaga 116.00; Londyn 25.99; N. Jork 5.27 i trzy kasty; Nowy Jork (kabel) 5.27 i trzy kasty; Paryż 25.60; Praga 15.30; Stockholm 158.90; Zurych 120.00; Mediolan 27.85.
Papieru procentowa: 4 proc. pod konsolidacyjną (wielkość) 56.00 — 56.13 (drobno) 54.25 — 54.13; 7 proc. pod stabilizacyjną 56.00; 3 proc. pod prem. invest. i m. 55.00; 4 proc. podwójna; pożyczka premowa dolarowa 44.50; 6 proc. komercyjna 53.75 — 53.00; 6 proc. pod dolara 54.25.

Akcje: Bank Polski 10.00 — 10.75; Wars. Tow. fab. cukru 10.30; Starachowice 32.40.

GUY DE TERAMOND.

REKINY

28) —
Naszułaby konflikt pomiędzy ojcem i synem wybuchnął ostentacyjnie. Wywołał go sam pułkownik, ponieważ uważał, że obecna niejasna sytuacja niegodna jest ich rodziny.

— Januszu — rozpoczął drażliwy temat, gdy znalazł się sam na sam — nigdy wprawdzie o tym nie mówił, ale zażyczył sobie jakby niewypowiedzianą umowę, że ty się kiedyś ożenisz z Wandą. Tymczasem z wielką przykrością konstataję, że ostatnio coraz bardziej oddalał się od niej.

— Kocham Wandę, jak siostrę, ale ożeni się z inną...

— A więc nie wprowadzono mnie w błąd! — krzyknął pułkownik z bólem i złością. — Zależała ci miłość do tej kobiety, a której właściwie nie wiesz...

— Kocham Belle Hundę i stanowczo z nią się ożeni.

— Ale zazwyczaj przynajmniej, aż do

będę informacie o niej.

— Ależ, ojciec, cała Warszawa wie, kim ona jest!

— Osoba o niewiadomej przeszłości... — którą ty potępiasz tylko dlatego

— wrócił gorzko Janusz — że nie urodziła się w naszym kraju!

— Nie potępiam jej, ale nie zgodzę się na to małżeństwo, dopóki nie będzie wiedział dokładnie, kim ona jest właściwie.

— Dobrze, ojciec, poinformuj mi, jestem pewny, że będziesz zadowolony z wyniku wywiadu. Pragnę z całego serca, aby Bella weszła do naszego domu z podniesioną głową, tak jak na to zasługuje.

— Czy obiecujesz mi, Januszu, że nie przedewiemiesz żadnych stanowczych krótków, dokąd nie otrzymam dokładnych informacji?

— Przysięgam! — odpowiedział z mocą młody oficer.

Działalność bandy doprowadziła do tego, że rząd postanowił wycofać z obiegu wszystkie monety 100-lejowe. Królewskie mennicy w Londynie zakupiła już od rumuńskiego ministra srebra szkodliwy 50.000 kg. tych monet za sumę niepełną 2 milionów złotych. 7 monet tych sporządzone zostają nowym stop, trudniejszy do podrobienia.

Przed aresztowaniem Kaganowicza nowa sensacja w Z. S. R. R.

szła się zła sława wśród polityków sowieckich, zacyzacji bowiem oznaczały rychły upadek zaszczyconego audiencją w taki dzień.

Poniedziałkowe audienście poprzedziły w ostatnich czasach aresztowanie szeregu dygnitarzy sowieckich.

Kaganowicz pozostaje rzeszono pod zarzutem współdziałania z centrum podziemnym i oraz pomagania jego dzie w popieraniu nadużyć. Podobno podczas wizyty w mieszkaniu legody znalezione szereg dokumentów kompromitujących i obciążających Kaganowicza.

Kaganowicz czyni rozpiszanie wytyk, aby się ratować. Miał podobno interwiewować u Kellina i Molotowa, ale wysilił te, jak twierdzą, apeliły na niczym.

Bogate złoża rudy żelaznej odkryto na Wołyniu

WARSZAWA, 20.4. (tel. wł.). Na Wołyniu odkryto złoża rudy żelaznej najwzrostem spośród znanych dotychczas w Polsce górnictwa.

Oto szacunkowa wielkość, która z pracowni geologów przedostała się do wiadomości publicznej: wywołując ogromne poruszenie w przemyśle.

Złoża rudy odkryto w powiecie ród-

wiejskim, w okolicy wsi Żeleźnica.

Określono procentową rudę odkrywkową eksploatację już dawno w tej okolicy. Gaiunek ten znany pod nazwą ocher był używany był jako surowiec w przemyśle farbiarskim.

Głębień jednego z sztyków dało wynik rewelacyjny. Znalezione na głębokości kilkunastu metrów rudę

Pułkownik odetchnął z ulgą. Był szczęśliwy, że uzyskał przynajmniej zwłokę.

Rozdział XIV MARZENA DZIECKA

Ranikiem, około godziny dziesiątej, oboje Karłowie siedzieli wraz ze służbą przy pierwszym śniadaniu, już po kilku godzinach pracy.

W pewnej chwili Karł podniósł oczy z nad talerza, rozejrzał się dokoła i zapytał ochryplym głosem:

— Czy mały poszedł gdzie?

Karłowa wzruszyła ramionami i odwróciła narowno:

— Ten samkarzec nigdy na czas nie przychodził do jedzenia! Zawsze widzę się gdzieś po wybrzeżu za rybakami.

W tej samej chwili drzwi izby otworzyły się z impetem i ukazał się w nich młody dziesięcioletni chłopiec. Od razu rzucił się w oczy delikatny wygląd jego drobnej twarzyczki, tak ostro kontrastujący z prostym ubiorem, jaki nosił.

— Dzień dobry wszystkim! — krzy-

siła, znaczenie różniła się od rudy po wierzchołkowej.

Badania laboratoryjne wykazały: zawiera ona około 52 proc. żelaza — a ponadto około 7 proc. bardzo cennej gąsienicy.

Ze jest to najbardziej wartościowa ruda z pól odkrytych dotychczas w Polsce, świadczy fakt, że eksploatacja nie dotąd kopalin daje rentę 46 — 60 procentowa.

Poza próbami laboratoryjnymi — przeprowadzono wódę w próbkę w żłynie i woda była żelazna.

Wydała jej wartość została w ocenie potwierdzona.

Akcja PZZPP. i H. O PODWYŻKĘ PŁAC

Zarząd Główny Polskiego Związku zawodowego pracowników przemysłowych i handlowych R. P. w Warszawie zrehabilitował się do wszystkich straszliwych poglądów poprzednich przedstawicieli na terenie całej działalności, a mimo to w obrębie przemysłowym Zagłębia Dąbrowskiego — Krakowskiego — cieszący się, niekiedy i ostentacyjnie o wyznaczenie konferencji celom omówienia sprawy regulacji uposażeń w związku z wzrostem drożyzny, trwałym od dłuższego czasu.

O akcji podwyżkowej zostały powiadomione również właściwe władze.

Likwidacja strajku w MYSKOWIE

W Zawierciu pod przewodnictwem okregowego inspektora pracy inż. Kowalka odbyła się konferencja w sprawie zlikwidowania strajku robotników transportowych, zatrudnionych przez przedsiębiorstwo w fabryce papieru Stalagana na w Mysłkowie.

W wyniku kilkugodzinnej konferencji uzgodniono poddanie zatargu oszacowaniu arbitrażowemu w osobie arbitra, mianowanego przez Ministerstwo opieki społecznej.

Robotnicy transportowi w Mysłkowie podjęli pracę wczoraj rano.

knął wesolo.

— Gdzieś było? — zapytała ostra Karłowa. — Szukałam cię, bo był mi potrzebny do pomocy, ale znów gdzieś przepadł.

Chłopak nie nie odpowiedział. Twarz wciągnął się Karł.

— Z ciebie wyrośnięś też zastraszony, i przecież nie po to oddałam ciębie wujaszka na wychowanie!

Na te słowa twarz chłopca zmieniła wyraz. Złóżka z niej beztroska wesołość, a za to w oczach pojawił się jakiś lek i niechęć.

Oczywiście „wujaszek” tego chłopca był Dirk. Będąc kiedyś w tych stronach doszedł do wniosku, że to gospodarstwo należało się idealnie dla synka Belle Hundę, którego przecież należało obstarzować od matki i życia, jakie prowadziła. Zdecydował, że Karłowice to byli właśnie ludzie, jakich szukał. Bo przecież nie przyszedł nikomu nigdy przez myśl, aby wychowanka poczytliwych Kaszubów utożsamiać z synkiem obywatela czeskiego Vlasta Kalivody i jego żony Regny Breslaue, vel Belle Hundę!

(C. d. n.)

Zdrowotne znaczenie lasów

Poczekajmy na dalsze, dokładne relacje i wyniki ostatecznych prób.

YLEWSKI.